

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Pri sodnijah

bode od 1. avgusta naprej uvedena nova postava, sklenjena 16. maja 1874 v državnem zboru. Po tej postavi ne bode več mogoče pravde tako na dolgo zavračevati, rešenje tako odlašati, kakor je to bilo dozdaj le prepogosto navada. Ravno tako so dozdaj naredbi o pričanju in o stroških za pravde zdatno popravljene, ker sme stranka pri izpraševanju priče zraven biti in celo vprašanje na njo postaviti.

S posebno ostroostjo se obrača postava proti čezmernim prelaganjem obroka, proti prodaljšavanju dne rešenja pravde, in zadene tu res v eno sredin pomanjkljivega našega dozdajnega civilnega pravnega reda. Koliko so storili dozdaj leni ali na videz preobloženi sodniki, koliko pa še nepreveč vestne sorte advokati v prodaljšavanju teka raznih pravnih, protivni stranki na škodo in krivico, dostikrat sebi in svoji stranki na kvar. Da se odeslej take reči ne bodo mogle tako brezobzirno goditi, za to skrbi nova postava in brez dvombe ustreza želji vseh, ki so pravice iskati prisiljeni.

Ko smo s temi vrstami občinstvo opozorili na novo postavu, katera je predhodnica novega sodskega reda, pričakujemo, da bode eden naših juristov dobre in nove strani te postave strokovnjaško in bolj na drobno osvetil.

Izgledna pravila za posojilnične zadrage.

(Dalje.)

VIII. Uprava in vodstvo zadrage.

§. 18. Zadruga opravlja svoje posle

samoupravno pri sodelovanju vseh združnikov. Upravni organi pa so:

1. ravnateljstvo;
2. nadzorništvo in
3. občni zbor združnikov.

1. Ravnateljstvo.

§. 19. Ravnateljstvo obstoji iz ravnatelja, denarničarja, kontrolorja in dveh odbornikov, voljenih v občnem zboru na eno leto.

Izstopivši udje ravnateljstva se smejo zopet voliti.

§. 20. Ravnateljstvo se ima pri trgovinski sodnji oglašiti, da se posojilnica vključi v zapisnik društva, pri čem mu služi v dokaz prepis zapisnika o volitvi, podpisanega po predsedniku občnega zbora in dveh členih zadrage.

§. 21. Ravnateljstvo zastopa posojilnico z vsemi pravicami, njemu v postavi od 9. aprila 1873 §§. 15 i. d. določenimi.

§. 22. Ravnateljstvo podpisuje za posojilnico tako, da dva njegova člena pripisujeta svoji imeni k firmi ali napisani ali s pečatkom natisnjeni.

§. 23. Ravnateljstvo rešuje stvari, spadajoče v njegov delokrog v sejah, pri katerih predseduje ravnatelj.

Za veljavni sklep ravnateljstva je treba, da glasujeta za predlog najmanj dva člena. O sejah ravnateljstva se pišejo zapisniki, katere navzočni podpisujejo. Svoje sklepe, kakor tudi sklepe občnega zbora ravnateljstvo razglasa z oznanili, nabitimi v pisarnici društva.

§. 24. Dolžnost ravnateljstva je, da skrbi za redno vedenje in reševanje poslov društva, posebno v tem, da se knjige vodijo tako,

kakor to zahteva trgovinski zakonik in da so denar, vrednostne in druge listine varno shranjene in sicer pod dvojnimi ključmi.

Ravnateljstvo presoja podane prve menjice, posojuje na nje po §. 8 in §. 36 i. d. teh pravil, kakor tudi na zastavljene reči sploh in daje nadzorništvu v skupnih sejah račun od privoljenih posojil.

Ravnateljstvo si dobiva potrebno in kolikor mogoče natančno znanje razmer positeljev za posojilo ali za to, da bi se jim dal kredit, da more podati nadzorništvu opravilne predloge o rešenju vloženih prošenj.

Ravnateljstvo nadzoruje blagajnico in zastavljene reči. V dvomljivih in pravdarskih stvareh ima pravico, postaviti za zadrugo pravnega zastopnika.

§. 25. Koncem meseca decembra ravnateljstvo sklepa račune od prometa, sestavlja bilanco, ter jo najdalje do sredi meseca februarja predloži nadzorništvu v pregled.

Iz računa morajo biti razvidni:

1. vsi dohodki in stroški v preteklem letu;
2. posebni račun dobička in izgub;
3. bilanca o stanju društvenega imetka koncem leta; in
4. število združnikov, ki so bili koncem leta v zadrugo vpisani, koliko jih je tekom leta izstopilo in pristopilo, dalje število deležev ob času sklenene bilance ter koliko deležev je tekom leta prirastlo, koliko je odpovedanih in izplačanih.

§. 26. Ravnateljstvo zastopa posojilnico proti tretjim osebam in uradom, vodi tožbe, daje, zahteva, sprejemlje in vrača prisega,

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

Podgajska Genovefa, ti moj bog, ta je znala šivati! Šivala je tako na drobno, kakor če se proso nasiplje. Če je na ogel rute ali pa na predprt našla kakšno cvetlico, bila je vselej taka, kakor na vrtu odtrgana. Človek je moral v resnici paziti, da je nij poduhal, kakor „živo“. Ako je pogledal kdo na njene obrobe in njena šivanja, zdelo se mu je, kakor da bi videl samo na vrvice napeljene bisere. Krojač v Hodvicih je šival na mašino (dal je prě za njo v Liberci več nego za mólzno kravo), ali lepšega dela od Enefinega nij mogel dokazati. Človek naj je popraševal v katerem koli mestu, nikjer nij bilo take šivilje. Imela je pa tudi vedno toliko dela, da je komaj izhajala. Pred njo

na mizi je ležal zmirom tak kup nastrižene platna, „moderpolana“ in „kotonine“, da nij nihče videl dekleta samega, kdor je prišel v hišo. Se je hotel prepričati, je li Enefa doma, moral je stopiti na prste. Dva tedna pred žeganjem se še vleči nij mogla od samega dela. Malokateri dan je minol, da bi se ne bil začudil dedec Enefi, kako zna z iglo migati. Bil je vlastno njen preded, ded očeta njenega; le zaradi njegove malosti, pa nikakor iz zaničevanja sta mu rekla Enefa in Jenik „dedček“.

Njega dni šivanje mej ženskami še nij bilo v navadi; malokatera je znala vzeti iglo v roke. Žene in dekleta so samo prele, kadar nij bilo na polji ali v hiši nič drugega početi. Na zimo pa, ko je bil krompir uže pod streho, prišel je krojač v vsako hišo in šival na debelo in na drobno kar je bilo ravno potrebno; temu prsno srajco za delavnik, drugemu zopet belo za nedeljo, spredaj za vratom z rudečim suknenim srčkom, tej jopo, tej suknjico in oni kikirlo in moderc.

Kar je sešil, moralo je trpeti celo leto. Ako se je pa mej tem časom na ljudeh kaj raztrgalo, pustili so, da je na njih do dobrega razpalo, ter se nič za to ne zmenili, če so cunje od njih visele. Nobenega nij bilo sram hoditi v raztrgani obleki, da, suknjo zašiti, imelo se je za gospodsko.

Pa to je v tem našem milem Ještedi še dozdaj na mnogo krajih tako, samo da nečemo povedati, kje.

„Glej, glej, uže zopet se mi je od tvojega šivanja moja stara glava zmešala; res ne vem, na katerem svetu sem,“ pravil je čestokrat deček. Sedel je v hiši pri peči, od koder je ravno na Enefo gledal, ter „luči cepil“, tako tenke kakor same čiste kvarte. Niti misliti si nij mogoče, da bi bil Jenik take naredil, če se je še toliko trudil. „Nij mi pomagati,“ je pridejal, moram iti malo zadremat, da se zopet zdramim.

In uže je ležal na peči, kjer se je odel z starim kožuhom ter zadremal za nekoliko časa — „revež stari“. Bil je uže jako star,

sklicuje občne zборе in določuje red obravnav pri njih.

Za opravljanje poslov posojilnice gre členom ravnateljstva 5% od čistega letnega dobička.

§. 27. Ravnatelj sprejmlje vse spise, došle na posojilnico in podpisuje sam spise, s katerimi se društvu ne naklada nikaka zaveza. On se ima vedno prepričati o pravilni delavnosti svojih tovarišev in vsaj vsako četrto leto revidirati blagajnico, ter, ko bi našel kaki pomanjkljaj v blagajnici ali nered v knjigovodstvu, to precej na znanje dati nadzorništvu.

§. 28. Denarničar oskrbuje vsa denarna opravila posojilnice ter ima o vseh dohodkih in stroških, kakor o drugih blagajničnih poslih potrebne knjige voditi. Vsaki mesec mora ravnateljstvu predložiti pregled združenih poslov in računov. S kontrolorjem skupaj sestavi koncem leta bilanco posojilnice.

Denarje iz združne blagajnice sme samo izplačati po ukazu, podpisanem od dveh členov ravnateljstva.

Pobotnice o dohodkih v združno blagajnico morajo zraven denarničarja še od enega člana ravnateljstva podpisane biti, da so zadrugi nasproti veljavne.

§. 29. Kontrolor ima voditi pomagalne knjige in sodeluje pri rednem zaključnji poslov in blagajnice, pri čem se mora, kakor pri vseh pregledanjih blagajnic, prepričati o njenih postavkih.

§. 30. Če je denarničar ali kontrolor začasno zadržan, da ne more svojih poslov opravljati, nadomestuje ga začasno ravnatelj; kontrolor pa ravnatelja, ako bi le ta zadržan bil.

Če pa je eden člen ravnateljstva stalno zadržan, ali izstopi iz društva ali umerje, ima nadzorništvo začasnega namestnika imenovati, katerega podpis se potem pri trgovski sodnijski protokoluje.

§. 31. Celo ravnateljstvo, kakor vsaki posamezni člen ravnateljstva sme vsaki čas po sklepu občnega zbora odstavljen biti.

2. Nadzorništvo.

§. 32. Nadzorništvo obstoji iz 6 členov in 2 namestnikov voljenih v občnem zboru na eno leto iz členov zadruga; vendar se tu členi ravnateljstva izključujejo.

Bivši členi ravnateljstva smejo zopet izvoljeni biti.

§. 33. Nadzorništvo voli izmed sebe predsednika, zapisnikarja in njune namestnike. Da so njegovi sklepi veljavni, mora pri sejah nadpolovica členov biti navzočna.

§. 34. Nadzorništvo sklepa o vseh poslih posojilnice, ki niso prepuščeni sklepu občnega zbora ali ravnateljstva samega, ali samostojno ali pa s pomočjo ravnateljstva.

§. 35. Samostojno sklepa nadzorništvo o stvareh, ki se tičejo delavnosti ravnateljstva ali posameznih njegovih členov.

Nadzorništvo ima glavni nadzor nad upravo posojilnice, pregleduje, kedar koli je treba, računske knjige, gotovino in vse zastavljene reči, ter ima sploh vse dolžnosti in pravice, ki se predpisujejo nadzorništvu po §. 24 postave od 9. aprila 1873.

Nadzorništvo pregleduje letne račune in bilanco ter jih ima saj osem dni pred občnim zborom razglašati. On ima o tem poročati občnemu zboru ter njemu staviti nasvete, kako da se naj letni čisti dobiček razdeli.

Zapisnike o sejah nadzorništva morajo podpisati vsi navzočni členi.

Ravnatelj ali člen ravnateljstva ima pravico, udeleževati se razgovor nadzorništva, če se stvar njega samega ne tiče.

Predsednik sklicuje seje, kedar je to njegova dolžnost, ali kedar tega zahteva ravnateljstvo ali trije členi nadzorništva.

§. 36. Skupno z ravnateljstvom sklepa nadzorništvo v sejah, pri katerih predseduje ravnatelj in mora navzočna biti nadpolovica členov nadzorništva in dva člana ravnateljstva.

Nadzorništvo skupaj z ravnateljstvom:

- a) sprejmlje nove zadržnike;
- b) sprejmlje in odpušča uradnike zadruga ter jim plačo določuje;
- c) določuje visokost obresti od posojil in branilničnih vklad;
- d) odločuje visokost kredita zadružnikov, do katere sme ravnateljstvo posojila posameznim privoliti. Ta kreditni razkazek se ima vsaj vsake tri mesece pregledati in če treba popraviti;
- e) odločuje, kako se naj naloži nerabljen gotovina, in
- f) najetje posojil za društvo. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. julija.

Dekanska konferenca v *Gradci* se nij ustavljala vladi in njeni nameri, dohodke nižjemu duhovenstvu po svoje urediti, da si je koren temu v drugi konfesionalni postavi o doneskih k religijskemu fondu. Torej dejansko je graška škofija uže konfesionalne postave priznala. Juha se ne je tako vroča, kakor se kuha in to je prav.

Tudi na *Moravskem* so „pravnarji“ ali zelotni duhovniki naredili razpor v narodni stranki. Grof Belkredi se nij podvrgel klubu in nij šel v državni zbor, kamor so šli drugi moravski narodnjaki. A zdaj vendar zopet kandidira za državni zbor in ga v tem podpira — duhovenstvo; narodnjaki, na čelu jim dr. Pražak, bodo pa svojega kandidata postavili. — Mogoče, da bode grof Belkredi vendar odstopil in ne miru kalil s svojo „pravnarijo“, ki bo med moravske brate tak razkol prinesla, kakor ga je k nam. Kako so pravinarski listi vpili na „Mladočehe“, da disciplino razdirajo, a Belkredija, grofa, zdaj pa zagovarjajo! Logikā ultramontanska.

Na *Češkem*, kamor pojde cesar k vojaškim manevrom, pride sam nadvojvoda Albrecht, da vodstvo prevzame.

Cesarica, ki gre na otok Wight svoje zdravje krepčat, je potovala 28. t. m. skozi Solnograd. Potem gre skozi Pariz, Havre in Right.

Hrvatski ban Mažuranič je šel v Pešto, da pri cesarji dobi pooblaščenje več zakonov saboru predložiti, kakor: o polit. administraciji, o zdravstveni policiji, osnovo šolski postavi, tiskovni postavi, spremembi kazenskega reda, sodnijsko postopanje v malostih itd. — Torej se vendar lepo in koristno delovanje začne, gotovo v veselje narodne stranke.

Iz *srbskega* cerkvenega shoda se poroča, da so poslanci sklenili mandate obdržati in da bodo eni baje volili Gruiča, drugi pak Rumuna Ivačkoviča. Drug glas pravi, da narodnjaki o tem niso še edini. Miletić, ki je bil za to, da poslanci mandate položijo, hoče odpovedati se (če so telegrami nemških novin v tej zadevi resnični.)

Ogerska gosposka zbornica bode novo volilno postavlo, kadar jo poslanska zbornica dovrši, brez spremembe potrčila.

Vnanje države.

Iz *Rusije* se poroča, da bode vojaško novačenje po novi postavi občne vojne dolžnosti še to jesen, in sicer vsaj v novembru. Po „Golosu“ bode število oficirjev vseh

šlo mu je ravno na devetdeseto leto. Pomnil je še reči, da nij verjeti; človek se je moral prijeti za mizo, da bi se groze ne zvrnil, ko je začel pripovedovati. Njemu se je smelo vse verjeti na besedo, nikomur in nikoli se nij zlagal. Bil je še od tistih, ki bi ne bili za noben denar in nobeno tukajšnjo slavo, boga razžalili. Taki ljudje se zdaj niti ne rode; pa vendar! Enefa je bila vsa po njem, tudi ona bi ne bila za nobeno ceno božje zapovedi prelomila.

Dedčkovih dnij so bili še strahovje in Ješted poln hostnih žensk, divjih možev, vešč, poldnic in hudih duhov. Strah je bilo glavo ven pomoliti, ko je „ave Marijo“ odzvonilo. Če je človek o tem le kaj slišal in mislil, nij mogel priti k dihlažu od straha in čuda. Kaj še le ko bi bil sam zraven. Ko bi bil dedček pravil dan za dnevom od jutra do večera in od večera zopet do jutra in to celo leto, še bi ne bil vsega povedal, kar je na tem svetu slišal, našel in izkušal. Nij ga bilo človeka, ki bi ga ne bil radoveden poslušal, ko je začel. Najrajša ga je poslušala

Mrakotova, velika kmetica, ki je imela svoje posestvo takoj v začetku vasi. Rekla je, da se iz desetih bukev ne nauči toliko reči, nego če dedčka le pol ure posluša. Nij se čudila Enefi, da je bila za svoje leta in stan tako modra, saj je bila vedno okolo dedčka. Kdor nij imel pameti, moral jo je po njenih mislih dobiti nehote pri njem, —

Koliko se mati natrudi in najezi, predno je otrok odrejen; koliko jej daje dela in koliko jej napravlja skrbi, vedno da bi se le z njim pečala. Tu vzame nekaj v roke kar vzeti ne sme, tu nekaj zavrže, tam nekaj obliže, tu zopet leze po višinah; od božjega jutra do božjega večera nij konca ne kraja opominjevanja in klicanja. Ako hoče imeti človek od tih malih „antekristov“ trenotek miru, ne sme prenehati jim kruh mazati. Z Enefo je imela mati malo opravka; komaj se je znala sama ob klopi postaviti, nij več po družem segla nego po zaplatah in iglah; ko je le te imela, je bil mir pred njo. Sukala je zaplate po svojih ročicah, prebadala je vskriž na vskriž, delala vozal za vozlom

in celega pol dne se zraven tega niti nij oglašila. Dokler jej niso pošle niti, je mati mogla delati v imenu božjem kar je hotela.

Enefa je videla svojega očeta šivati, ter hotela to delati za njim. Znal je s svojo šivanko počenjati, daj mu bog tam gori večno luč, ravno tako, kot zdaj njegova hči. Bil je izjemen možki krojač, nij šival drugega nego kapice; več si je zraven prislužil, nego pri suknjah. Njegova žena je potovala s kapicami po semnjeh in vselej je poprédala do zadnje, kolikor jih je soboj imela. Kdor je pristopil k njenemu „štantu“ in poiskal si kakšno kapico, ta je tudi več odložil nij ter ne gledal po drugi. Kakor jo je dejal na glavo bila mu je prav, plačal je in tako je odšel v njej. Fantje so trdili, da v njegovih kapicah najbolj dopadajo dekletom in stari so se hvalili, da imajo v njih glave kakor v perji. Vsacemu je znal postreči, kakor pristoji pravemu rokodelcu.

Podgajski nij imel malo veselja s tem, da se je njegova deklica, ki je komaj za mizo prišla, uže tako šivanja poprijela. De-

vrst v ruski armadi po novi organizaciji znašalo 34.310 mož, število pušk na iglo, kar jih je uže pripravljenih, je 847.000.

Francoske narodne skupščine odbor za odloženje sej te zbornice, je sklenil sporazumevši se z vlado, navetovati, naj se skupščina zopet snide 30. novembra t. m. — Denes (četrtek) se skupščina posvetuje o odloženju sesij generalnih svetov.

Iz **Španije** se poroča: 235 ujetnikov od divizije Nouvillas so Karlisti postrelili.

V **angleški** zbornici je tajnik Burke izjavil, da angleški vladi nij bilo oficijalno naznanjeno, da je nemška vlada poslala svojo floto v špansko morje. On pravi, da ima uzrok misliti, da nemška vlada premišlja o oportuniteti takega koraka, ki najbrž nima družega namena, nego varovati nemške državljane. Iz tega je videti, da Angležem nij všeč nemško vmešavanje v španske zapletke.

Dopisi.

Iz Ormuža 28. jul. [Izv. dop.] Kakor vam je dopisnik iz Ptujja javil, bili so 19. t. m. Ptujski nemškutarski mošje v naše mestice prišli. To počastenje nij bilo samo vizita brez vsakega pomena, ampak hoja skupčana z visokim poslanstvom. Da pa se je o tej važni ekspediciji dozdej malo ali skoro celo nič poročalo, krivo je, da je cela stvar — brez vspeha ostala in o delu brez vspeha se navadno ne poroča. Te-le moje vrstice tudi nijso temu namenjene, ampak malo vrednejšemu predmetu, vendar pa hočem toliko še omeniti, da se tem Ptujskim nemškovalcem v prihodnje več gotovo ne bode račilo, pri nas pod imenom navadnega izleta, aranžirati metinga nemškovalnim špekulacijam za ljubo in v prid, kakor so to zadnjič v misli imeli, ker so se grand-blamirali. Uganjka nam je, zakaj je ta „kulturonosna“ ekspedicija, pod vodstvom direktorja Fichna in Rodvanjskega Brandsteterja svoje delovanje baš pri nas na meji zadržavski in hrvatski začela, kjer se dozdej poradi čistega in za naše domače slovensko seme obdelanega polja vsako tuje, najpače pa preko pruske meje poslano zrnce zadušiti mora, čem je opalo. Iz avtentičnih virov doznavam in po začetih pripravah opazujem, da bode se železnica imajoča naše gorice rezati od Dunaja do Ormuža vendar v skorem delati začela. Mi to podvzetje tem bolj pozdravljamo, ker

bode le-ta cesta trgovino z našim vinom in tudi drugimi produkti pospešila. Ta cesta pojde skozi Mursko ravno polje in sredi Ormuških goric (jaz te gorice zategadelj imenujem Ormuške in ne ljutomerske, ker Ormuški okraj ima celo tretjino več traja kot ljutomerski in najzlahtniši vrhi leže v Ormužkem okraji) tja do hrvatske meje. Obžalujemo, da še ogersko ministerstvo dosedaj nij o tem določilo, da bi se v skorem tudi pripave za hrvatsko stran delati začele. Kroz lepo in bogato hrvatsko za dozdej še nobena žica ne ide; zadnji čas je da se tudi tukaj vlak prepelje. Če pomislimo da Magjari vsakokrat kadar le morejo Hrvatoma kljubujejo, bode vam hitro jasno, zakaj še o tej reči Magjarsko ministerstvo nobenega naloga izdalo nij. Ta železnica bode tekla po Varaždinskih njivah in gajih, no do njihovega doma ne pojde. Nij li to kljubovanje? Varaždinci bodo torej primorani narediti si do Ormuža lastno cesto če hočejo si trgovino povzdignoti.

V mojem zadnjem dopisu naperil sem naših očakov oči na nekatere važne točke, in denes jim zopet povem za kot, kje zajec tiči. Naša šola, če igde katera, potrebuje povzdige in razširjenja, pa vendar naši senatorji te krvave potrebe ne morejo videti. Ormuška šola je trirazredna, imajoča le dve male sobane. V sobani prvega razreda so otroci možkega in ženskega spola, kot sardale natrpani, v drugi sobani pa še hujše izgleda, ker v njej učitelj deco drugega in tretjega razreda, tudi obojega spola „muštra.“ Kdorkoli ima interes za naš mladi narastaj, za njegov telesni in duševni razvitek, pa bode videl, kako ti ubogi otroci eden do drugega stisniti na pol sedé na pol stojé, mej katerimi so mnogi tretjega razreda dvajseto leto uže davno spolnili, ta mora reči, da se taka šola skoz in skoz protivi, kolikor pedagogičnim tolikor več še sanitarnim načelom. Tukaj je potrebno, da se prvič najde sobana za tretji razred, ki se od drugega ločiti ima, drugič, da se ustroji četrti razred in tretjič, da se saj od tretjega razreda počenši otroci možkega spola ločijo od ženskih. Šolski svetovalci in mestni senatorji, dela imate dovolj, da te hude pomanjkljivosti odpravite, v kratkem pokažem vam še hujše.

Domače stvari.

— („Slovenci in drž. zbor.“) Ker nam uže od mnogih strani dobajajo naročila na to politično knjižico, dajemo na znanje, da se knjižica v soboto začne razpošiljati in se od ponedeljka naprej dobiva pri vseh knjigarjih, s katerimi je „narodna tiskarna“ v zvezi. Natančneje pove naznanilo v nedeljskem listu.

— (Pšenica) iz ljubljanskega polja se je te dni v Ljubljano pripeljala, katera je tehtala 104 funtov vagan, dozdej še ne zaslišana teža za kranjsko pšenico. Sploh je pšenica letos dosti težja, kakor v navadnih letih.

— (Prevožen.) Blizu sv. Petra v savinski dolini je bil bivši učitelj paški 70 let star mož tako nesrečen, da je prišel pod naglo dirjajoči voz in bil prevožen. Nesrečnej je vsled ran uže umrl.

— (Iz Bleda) se nam poroča, da je v zadnjem času prišlo vendar mnogo tujcev in gostov.

— (Biškop Štrosmajer) bode jutri zapustil Slatino in se vrne v Djakovo.

— (V Krapino) je prišel znani škof Jirzik iz Pardubic.

— (Toča.) V Radgoni in okolici na Štajerskem je 24. jul. padala tako debela in gosta toča, da je vinograde popolnem potolkla. Nesreča je tem večja, ako se pomisli, da je leta 1870 se pridelalo le malo kislega vina, leta 1871 je tudi malo vina bilo, pa še to vse kislo. Leta 1872 nij bilo skoraj nič vina, 1873 k večjemu polovica navadnega pridelka. In zdaj nam je še toča upanje uničila. Tudi žitna letina tukaj nij posebno dobra.

— („Kantorčica.“) Pod tem naslovom začnjenja izhajati večji roman v našem listu, eden najboljših čeških. Rokopis imamo ves v rokah, torej bode izhajal v tem poletenskem času, ko nij važnega družega gradiva, nepretrgoma.

— (Bleiweisovim „Novicam“) ne bomo odgovarjali. To kar se iz zadnje številke razlega je kakor glas pijanega ali blaznega človeka.

jal je, iz nje mora biti šivilja o katerej bodo ljudje govorili; in to je tudi vganil. Nij mogel dočakati, da bi jo imel „iz šole ven“, da bi jo dal v učenje k Pavloskemu mojstru, kateri je bil takrat mej ženskimi jako razglašen. Katera je hotela imeti obleko za nedelje ali svatbo, nij šla k družemu nego k njemu. To so dečki za Enefo kričali, ko je šla zjutraj k njemu v delo: „Ti učenik, učenik!“ in kjer so le mogli so jo vlekli za škarje, ki so jej visele od pasu pri prtu za trakom, kakor se pristojva redni šivilji. Ona je pa bila pametna; pustila jih je kričati in se za to nij zmenila, misleča si: „Mar mi je za vas vi razcapanci, jaz bom vsaj kaj znala in z vas tako ali tako ne bode nikoli nič prida!“

Zgovorjeno je bilo, da se bode Enefa učila tri leta. Ali ti ljubi moj bog: takoj po prvem letu je znal ta „fuflik“ toliko kakor mojster sam. Urezala in sešila je materi Enefa jopico, kakor bi bila na njo ulita. Kjer je Podgajsko kakošna ženska srečala v jopici, je vsaka takoj oči na njej imela in prvo

kar jo je vprašala je bilo, kdo jo je naredil? Je-li rekla mati da Enefa, nobena tega verjeti nij hotela, mislila si je sama pri sebi, da se hoče mati s svojo hčerjo le tako ponášati.

Ali starši nijso uživali dolgo veselja nad hčerino zmožnostjo in bistroumnostjo; šla sta oba na en dan v večnost, tisto leto, ko je pomrlo v teh naših hribih toliko ljudi za vročinsko boleznijo. Enefa je šla takrat ravno v petnajsto leto. Oba sta odpotovala z lahko vestjo v večnost; bili sti to od vselej pošteni duši, vsak sosed se je jokao za njima, in miloval nju dve sirotki, in starega dedčka, ki je po čudni božji previdnosti gledal za vsemi svojimi otroci in unuki v grob. Enefa in Jenik sta bila poslednja njegova potomca.

Pogreb tega para je bil ob isti uri; položili so ju v eno rakev. Od daleč so prišli ljudje da bi ju spremili na poslednjem potu. Spustili so ju v zemljo, kakor v živi vrt, grobar jima je postlal celi grob s smrečjem. Pravil je, de je uže črez sto jam izkopal, pa je zraven vselej na svoje delo gle-

dal, ali takrat pa prê nij videl nič, med kopanjem so mu zmirom lile solze z oči.

Sveta mati božja! Kdor je slišal tačas Enefo pri pogrebu za materjo in očetom tožiti, gotovo tega ne pozabi, kar bode živ. V cerkveni veži je trgala z nju pokrov, morali so jo s silo odpeljati. Ali ona se nij pustila od peljati, zmuznila se je in bežala za pogrebci na pokopališče. Tam je še le počela. Nikdo še duhovni se nij upal vreči na spuščeno rakev pest persti. Videlo se je, da „gre dekletu za pamet“. Gotovo bi bila zblaznela, ko bi bili rakev pred njo zasuli. Celo noč je pri odprtemu grobu klečala, lase si z glave pulila in jih vanj metala, čuda, da še sama nij vanj skočila. Vendar je pa imela pri vsi svoji obupnosti Boga v mislih. Konečno proti jutru se je trudna od joka in mraza zgrudila na zemljo in zadremala na prsti, katera je bila nasuta zraven groba. Ko se je prebudila, se je vendar pustila dedčku odpeljati domu. Starček je celo noč prečul zraven nje.

(Dalje prih.)

Razne vesti.

* (Iz Belgrada) pišejo, da se misli mladi srbski knez oženiti s — prusko princesinjo. Nemka menda ne bude s posebno simpatijo v Srbiji sprejeta, da si je, hvala bogu, čas minil, ko so ženske in ženitve delale politiko.

* (Čudna pravda) teče zdaj v Berlinu. Neki fabriški ravnatelj je bil na smrt bolan; zdravniki so svetovali, naj se mu v žile vbrizga kri zdravega človeka. Našel se je res mlad delavec, kateremu so puščali pol maselja krvi ter to kri vbrizgali v žilo bolnika. Delavec je za svojo kri 100 tolarjev zahteval. Ravnatelj kljub tej operaciji umrje, njegovi dediči pa nečejo več, kakor 10 tolarjev plačati delavcu za njegovo kri. Delavec vsled tega toži in sodniki bodo zdaj morali razsoditi, kako visoko da cenijo človeško kri.

* (Strašna povodenj.) Vsled velicega viharja 28. t. m. in povodnje so bile železnice v Pensilvaniji v Ameriki preplavljene in porušene, mostovi odneseni. Mesto Alleghani je deloma pod vodo. Veliko ljudi je konec vzelo. Uže 200 mrličev so iz povodnji izvlekli. V distriktih Woodrun in Sawmillrun je potop velik in je 50 oseb smrt storilo.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescieriè du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescieriè du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v

želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurju in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scialno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

Veliki Varadin, 28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescieriè. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaju čudeže storilo, zaradi česar to zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescieriè me je od nevarnega katarja na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšo priporočiti.

Florijan Köller,

c. k. vojaški upravnik v pokoji. Tečejši kot meso, prihrani Revalescieriè pri dražščenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieriè-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieriè-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

29. julija:

Evropa: Drole iz Laškega. — Globočnik iz Železnikov. — Svetl iz Maribora. — pl. Primavesi okr. glavar iz Italije. — Askonas iz Toplice. — Beck iz Trsta.

Pri Slonu: Pavlič iz Radeč. — Wagner iz Dunaja. — Radesich iz Trsta. — Siere iz Drage. — Held iz Trsta. — Kajosi iz Londona. — Plant iz Trsta. — Winzl iz Dunaja. — Gospa Knal iz Rima.

— Simon potnik iz Langerberga. — Brili s famijlo iz Trsta.

Pri Malič: Bondy, Waldman, Neuberger, Gerber iz Dunaja. — Zdemšar iz Železnikov. — Oskar iz Češkega. — Langer iz Poganic. — Haiman iz Monakovega.

Pri Zamorel: Prorte iz Opave. — Berton, Lenac iz Trsta. — Knezevič iz Novega Sada. — Schmied iz Dunaja. — Dolenc iz Zagreba. — Schlebert Ambrožič iz Celovca.

V nedeljo 2. avgusta 1874
bode na

vrta čitalnične restavracije
na (206)

čast vsem Anam velika soareja

z vojaško godbo polka Sachsen-Meiningen pod vodstvom kapelnika g. Schincla

z briljantno razsvitlavo vrta.

Začetek ob 8. uri.

Pri neugodnem vremenu prestavi se soareja na prihodnjo nedeljo.

Zobje in zobovje

se brez bolečine nastavljajo, ne da bi se korenine odstranile, zobobol se po usmrtenji živcev odpravi, vse **zobne operacije**, kot: plombaranje v zlato, srebru in drugih masah, pilenje, snaženje in izdiranje zob opravlja zobozdravnik (14—14)

A. Paichel,

glediščne ulice šte. 20, v I. nadstropji. Ure od 8—12 in od 2—5.

Učiteljsko mesto

za geografijo in zgodovino na realnem gimnaziju v Ptuj.

Na dež. realnem gimnaziju v Ptuj je z začetkom šolskega leta 1874 učiteljsko mesto za geografijo in zgodovino izpolniti.

Prosilci za to službo, s katero je zvezana letna plača 1000 gold., s pravico na petkratno v penzijo všteto priklado 200 gold. po kaki na avstrijski javni srednji šoli v lastnosti kot pravi učitelj dostale pet- in oziroma deset-, petnajst-, dvajset- in petindvajsetletnem službovanji (kvinkvenalne priklade), kakor tudi potezanje aktivitetne priklade 200 gold., — imajo svoje prošnje, katere dokazujejo starost, dovršene študije, dobljenje zakonitih učiteljskih pooblastil za celi gimnazij, znanje jezikov in doznanje službovanje v učiteljskem stanu, izročiti vsaj do konca avgusta 1874 pri štaj. deželnem odboru. — Definitivno nameščenje se more zgoditi še le po dovršenih treh letih službe.

Uporabnost za učenje nemškega jezika se želi.

Gradec, 25. julija 1874.

(205—1)

Od deželnega odbora štajerskega.

Uradno konstatirano.

Epilepsija, božjast in besnost,
prsni
in želodčni krči.

Ne samo trpečemu človečanstvu, ampak celemu svetu bodem dokazal, kako se dozda neozdravljiva najstrašnejša vseh bolezni

epilepsija,

po kemični sestavi zelišč stalno odpravi.

Na stotine zahvalnih pisem, kakor tudi premije iz vseh držav evropskih leže na ogled, naj se tedaj vsi nesrečneži, ki trpe na tej strašni bolezni, upanja in zaupanja polni s specijalnim popisom o nastanji in načinu bolezni obrnejo do spodaj podpisanega.

C. F. Kirchner,

Berlin SW., Lindenstrasse 66.

(202—1)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Oznanilo.

Dne 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 17., 19., 20., 21., 22., 24., 25., 26., 27., 28., 29. in 31. avgusta, dalje 1., 2., 3., 4. in 5. septembra t. l., vselej od zjutraj ob petih do dveh popoldne se bo v Ljubljani stoječi c. k. topniški polk vadi v streljanju na ostro (s kuglami) na vadilišču pri Vižmarjih, na prostoru pod kantonsko cesto mej Spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom.

Zavoljo nevarnosti za življenje je v gori imenovanih dneh in urah ljudem prepovedano, stopiti na vadilišče mej prostorjem gori imenovanim, katero prostorje bo, dokler se bo streljalo, zaznamovano po naznanilih stražah; tako je tudi ob tem času prepovedano, stopiti na kantonsko cesto med Spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom, kjer bodo na obeh koncih te ceste tudi naznanilne straže stale.

Strelivo, kar se ga najde, se mora koj izročiti vodniku pri c. k. topniških deponitorjih na ljubljanskem polju postavljenemu, ter se bode dobilo za-uj plačilo, katero je za to odločeno od cesarskega zaklada.

Vsakateri se pa resno svari, da naj previdno ravna z najdenimi nabasanimi strelivi, katera se še niso raznesla, sicer utegnejo tistemu, ki jih najde, in drugim strašno nevarna biti.

V Ljubljani 13. julija 1874.

(189—3)

Od c. k. deželne vlade za Kranjsko.

Jožef vitez Roth pl. Rothenhorst.

Dunajska borza 30. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	50	"
1860 drž. posojilo	108	"	75	"
Akcije narodne banke	970	"	—	"
Kreditne akcije	234	"	50	"
London	110	"	25	"
Napol.	8	"	83	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	103	"	90	"

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.